

P. III. 490

BIBLIOTECA
CENTRALA UNIVERSITATII
BUCURESTI

BOABE DE GRÂU

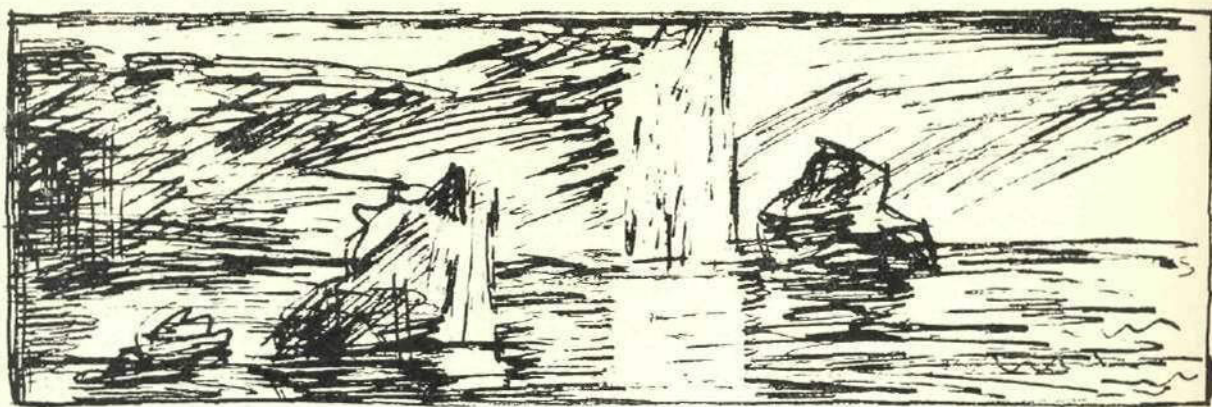
ANUL IV, N-rul 2

REVISTA DE CULTURĂ

FEBRUARIE 1933

STÂNCA ROȘIE

(ROMANUL FOTINIEI SANDRIS)

Din adânc cade'n adânc,
până nu mai dă de altul.

SOLOMOS

I

Doamna Sandris, după ce reciti telegrama, zise:

— Așa dar mâine... Și la ce oră vine vaporul?

— Dimineața, la opt, răspunse domnul Sandris, întins într'un jeț și suflând fumul țigării spre tavan.

Fotini în picioare, cu mânuța albă pe postavul vișiniu al mesei, privea cu fața spre ușa balconului, marea. Bucata aceea, care se vedea de-a-colo, de sus, până departe în fund, strălucea albastră ca ochii ei, fără niciun val și pustie. Numai pânza unei bărcuțe, nemișcată în mijlocul apei, se vedea pătată de sânge în amurg.

— Papa, zise deodată Fotini; mă luați și pe mine mâine cu d-voastră?

— Unde? întrebă domnul Sandris fără să se miște.

— Mâine la vapor... să debarcăm pe Anghelos împreună.

Domnul Sandris se gândi puțin și apoi, ca și cum își citea cuvintele pe tavan:

— De prisos, zise. Mă duc numai eu cu Mimis. Tu ai să rămâi aici cu mama, ca să ne faceți primirea.

Fotini tăcu. Știa bine că tatăl ei nu spunea de două ori acelaș lucru. Și apoi nu era chiar atât de nerăbdătoare să-și vadă vărul cu o jumătate de oră mai de vreme. A spus numai așa. Poate bărcuța aceea cu pânza roșie îi deșteptase o clipă dorința.

Cu pasul rar, ieși atunci pe balcon. Nu era tristă, dar nici veselă. Venirea vărului, pe care o anunța telegrama, nu era un lucru care s'o

emoționeze. Anghelos Marinis venea deci să petreacă vreo cincisprezece zile cu ei la țară. Foarte bine. Fotini însă ar fi preferat tovărășia vreunei verișoare, a unei prietene, la urma urmei a vreunui prieten sau rudă, dar care să fie mai tânăr decât Anghelos și mai depărtat decât un văr primar...

Și îi veni în gând deodată și fără voie amintirea lui Stefanos.

La ora aceea, când ziua își dădea sufletul și seninătatea luminată de jurîmprejur, pe pământ și pe apă, făcea să-i crească singurătatea, Fotini își aducea deseori cu drag aminte de tânărul acesta. Din toți cei câți o priveau și i se potriveau, pe el parcă îl alesese în taină inima ei necoaptă. Era cu puțin mai mare decât ea, de nouăsprezece ani, student, oacheș și cu părul creț, vioiu și deștept; frumos nu, dar foarte plăcut. Nu-l cunoștea mai de aproape. Abia astă iarnă îi făcuse cunoștința la teatru o clipă în loja Iuliei, prietena ei. De departe însă îl vedea mai întotdeauna, când se ducea în oraș și rămânea târziu, la ora plimbării. Și aproape mai întotdeauna, Stefanos, între doi amici ai săi, o privea, trecea pe lângă ea și-și întorcea un moment capul înapoi, s'o mai vadă. Așa, cu căpșorul întors, cu ochii negri zâmbitori și fragezi, sub marginea lăsată în jos a pălăriei, Fotini aducea întotdeauna imaginea dorită a tânărului în fața ochilor ei. Dacă ar fi fost să vie el, să rămâie el cu ei câteva zile la țară — așa, da! Necunoscutul vizitator însă pe care-l așteptau mâine, un văr aproape în vârstă, — mama ei socotea că trebuia să aibă cel puțin treizeci și cinci de ani, — pe care nu-l mai văzuse niciodată de mică și nu-l mai ținea minte, acesta nu-i ținea

nici de rece nici de cald. Numai că o neliniștea puțin.

Se așezase pe un scăunel care se închidea și se desfăcea, brodat de mâna ei, și privea marea, dusă pe gânduri.

Acum marea se vedea întregă, largă, întinsă începând dela stânci, dela plaje și marginea lungă a malului, — toate acestea jos, adânc, fiindcă vila se afla pe o muche de deal și balconul părea un post de observație, — până departe, la munții șterși ai Moreei din față. Pânza bărcuței dispăruse. La dreapta apărea decorul depărtat al orașului, și într'un loc, deasupra acoperișurilor, răsărea parcă o pădure de vârfuri de catarguri. Era limanul. Iată și capul țarmului de unde avea să apară vaporul matinal din Patras. O clipă i se păru Fotiniei că-l vede. Și dela Stefanos trecu iar cu gândul la Anghelos.

Întâia oară când venise la Zante împreună cu tatăl său, ea era o copilă de patru ani. Nici ca prin vis nu-și amintea de el. Il știa numai după o fotografie din vremea lui mai veche, — un tânăr fără mustăți, foarte frumos, cu un păr minunat, creț și stufos, — și după o alta mai nouă, de-acum doi ani, — aceeaș expresie nobilă, dar cu mustăți foarte serioase, cu fruntea înaltă și golașă, cu părul tăiat aproape din rădăcină. Tocmai din cauza acestei seriozități prea bărbătești era neliniștită acum Fotini. Cum avea să fie acest văr al ei? Ce trebuia să-i spue ca să-i fie pe plac? Cum să se poarte ca să-l facă să petreacă? Și mai ales ce putea să-i spue el? Și cum aveau să trăiască cincisprezece zile în pustietatea Stâncii Roșii, fără să i se urască unuia de celălalt?

— Ei, na! făcu fără să vrea Fotini, când văzu pe fratele ei dând buzna pe balcon cu obișnuitu-i avânt copilăresc, să zici că ieșia totdeauna cu hotărîrea să se arunce de sus.

— Stai la un loc... și pregătește-te să primești pe vărul tău, îi zise. Să știi că tu ai să-i ții de urât, cât are să stea la noi.

— Ce face? Eu? strigă Mimis. Eu am școală. Ce-mi pasă mie? Și cum ți-a trăznit, mă rog, prin cap o idee ca asta? Ia te uită, domnule, la ea! Anghelos, drăguța mea, vine pentru tine...

— Ba pentru toți vine, îl înfruntă Fotini.

— Ași! eu, când a venit întâia oară, nici nu eram născut.

— Ba, să mă ierte, măria ta; erai copil de țâță.

— Ho! ho! foarte importantă cunoștință. Tot tu ai cea mai mare îndatorire, ca fiind mai mare și — nu uita, te rog, — în calitate de fată...

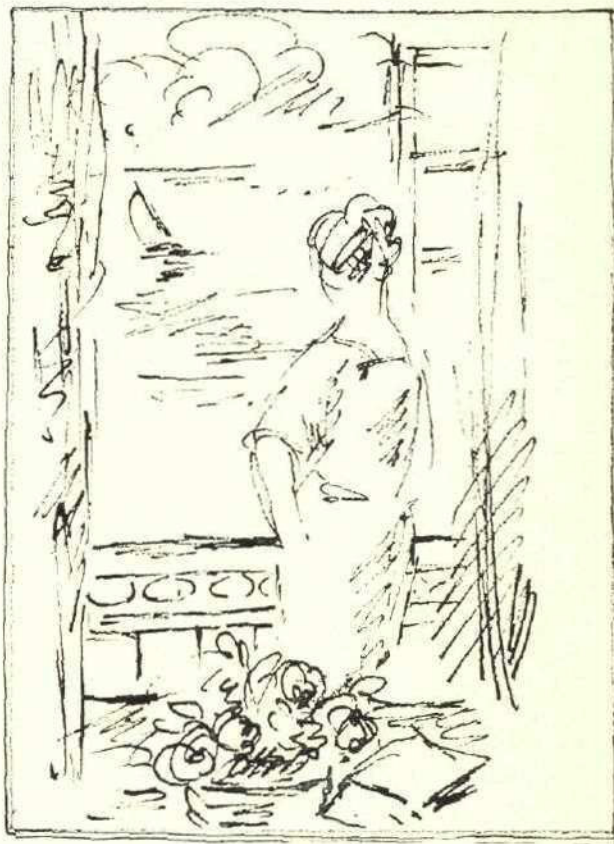
Fotini închise un ochiu și-i arătă vârful limbii.

— Da, da, urmă Mimis; și bagă de seamă să nu-i toci palavrele tale obișnuite, ca nu cumva omul să se grăbească să-și ia cât mai repede tăl-pășița.

— Tu să-ți vezi mai bine de tine că flecărești mereu. Eu cel puțin știu să tac.

— A, bravo! râse Mimis; să-l ascuți, să taci și n'ai nici o grije!

Dar Fotini se întristă deodată. Ce presimțire să i se fi născut în suflet? Culorile anonime ale amurgului cu frumusețile îmbelșugate care încununau melancolic lumea din față? Și de ce murmură, ca și cum ar fi vorbit ceva dinăuntrul ei:

Fotini privea cu fața spre ușa balconului, marea

— Știi eu când trebuie să vorbesc și când să tac...

În acelaș timp când cele două frumoase odrasle ale domnului Sandris se certau pe balconul de pe malul mării, — parcă nu era copil și Fotini, o fată de șaisprezece ani, cu rochia scurtă? — din cealaltă parte a apei care îi despărțea încă, Anghelos Marinis se gândea la cunoștințele noi pe care avea să le facă mâine.

Se afla în camera unui hotel din Patras. Era pofitit la masă seara și se urcase un moment ca să-și schimbe costumul. Vaporul pleca la miezul nopții. Avea vreme. Totuș își strângea lucrurile și-și făcea geamantanele ca să fie gata. Era ajutat de un piccolo din hotel cu un botișor lungueț, ca de șoarece, atât de isteț, că Anghelos nu se putu stăpâni să nu-l întrebe:

— De unde ești tu?

— Din Zante, boierule! răspunse copilul cu o vădită mulțumire.

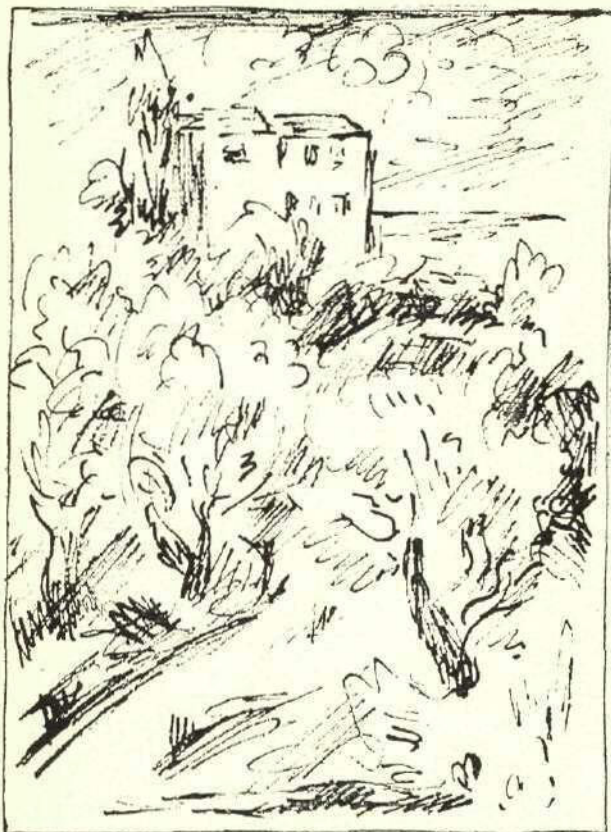

— Măi! Și nu-mi spui de-atâta timp că ești din Zante! Ești plecat de mult?

— De un an și câteva zile, jupâne.

— Ia, spune-mi, ai auzit acolo de un oarecare domn Sandris?

— De sior Alfredo?, care are fabrica și șade

Vila se afla pe o muche de deal

afară din oraș, la Stânca Roșie? Bravo! Il cunosc. E și prieten cu tata.

— Te-ai dus vreodată la Stânca Roșie?

— De un milion de ori!

— E frumos acolo, nu?

— Raiu, boierule! Mare, munte, câmp, livadă de măslini, aer curat, păsărele, apă rece, *fiore*, fructe... tot ce vrei găsești acolo!

Elocvența micului zacynthian, entuziasmat cu totul de viziunea dulcii patrii, amuză pe Anghelos foarte mult.

— Și din toate astea ce ți-a plăcut mai mult?

— Mie?... mie mi-a plăcut mai mult... să-ți spun drept, boierule?

— Drept, sigur...

— Fata lui sior Alfredo!

Anghelos se uită la el mirat. Dar piciful parcă se rușină puțin și ca și cum voia să se justifice, urmă cu foc:

— O făptură, jupâne!... Nu știi!... Inger, naiadă, zeiță! E cea mai frumoasă fată din părțile noastre!

— Așa, ai? Îmi pare bine. Îți mulțumesc și pentru compliment, fiindcă mi-e verișoară.

Avântul micului zacynthian se frânse deodată. Și tulburat foarte, sărmanul, caraghios de tot, murmură:

— Iertați-mă boierule! adică, scuzați!... Dacă știam că sunteți rude, n'aș fi spus asta...

— Nu face nimic, zise Anghelos abia stăpânindu-și râsul. Adevărul...

— Aa! da! Ce-i drept, e drept! strigă băiatul, și inima îi veni la loc.

Așa dar vara lui se făcuse frumoasă! Iată un lucru care nu putea să-i displacă: o frântură de natură rustică zacynthiană, împodobită cu o fată frumoasă. Pentru atât cât îi cerea și pentru felul cum și-o închipuia aplecarea lui artistică, nu făcea nimic dacă-i era verișoară. Dimpotrivă. Totuș avea speranța să facă în Zante și cunoștințe mai esențiale... Fiindcă nu uita femeile la nici un pas al lui. Era, ai fi zis, născut să iubească și să fie iubit. Și din scurtul timp pe care-l petrecuse odinioară în Zante, știa că zacynthienele au frumusețea care-i place lui.

Își mai aducea aminte chiar de încă vreo două, trei. Una bălaie, înaltă și slabă, făptură eterică, de vis, ca o minciună. Una oacheșă, grăsulie, cu pielea albă, cu ochii negri de tot și cu niște obraji minunați de trandafiri. Alta cu pieptul plin, cu mersul iute, cu trupul plin de sevă, cu privirea înflăcărată... Avea să le revadă? Poate. Dar cine știe ce s'au făcut, după treisprezece ani...

De mult visa să mai vadă odată Zante, — și abia acum își împlinea dorința. Până aproape de treizeci de ani fusese sărac. Trăia cu economie din munca lui de funcționăraș la o bancă, și nu călătorea decât la nevoie. Când l-a îmbogățit pe urmă o moștenire, a luat-o mai domol. Își petrecea în străinătate cea mai mare parte din timp, călătorind și distrându-se. De-acolo se întorsese iar la Atena, cu o bună parte încă din avere, cu destulă lenevie și cu gândul întârziat că a venit în sfârșit vremea să se însoare și el și să-și vadă de liniște.

O fată de familie mare și cu zestre bună care-i fusese recomandată acum în urmă, Eliza Vlastù, îi surâdea ca un noroc. N'a iubit-o încă, — a cunoscut-o puțin, astă vară la Kifissia, — dar i-a fost de ajuns ca să-și dea seamă că putea să se întâmple și asta.

O întâmplare nenorocită, moartea tatălui său, fratele doamnei Sandris, l-a adus de anul trecut într-o legătură mai strânsă cu familia mătușei, de care aproape uitase cu totul. Schimbaseră câteva scrisori, pline de dragostea unor rude apropiate și de amabilitatea unor oameni cari nu se cunosc tocmai bine. Cu aceste două sentimente, mătușa îl invitase la Stânca Roșie. Și Anghelos, în care se deșteptase anii cei buni ai tinereții și a cărui inimă era năvălită de frăgezimea târzie a celor

sătui de viață și fără de griji, primi știrea cu bucurie. Ceva frumos, nelămurit, vechiu, dar parcă reîntinerit, îl aștepta acolo și, cu toate că și de data aceasta întârziase să-și realizeze călătoria, întotdeauna o dorea și chiar se grăbea, ca și cum îl aștepta o bucurie. Nu cumva era o presimțire?

Și totuși, în clipa când privea și el marea, drumul lichid care avea să-l ducă în aceeași noapte spre Stânca Roșie, imaginea Elizei îi apărea limpede înaintea ochilor, — dulce viziune ateniană în mijlocul strălucirii amurgului. Fata aceea coaptă, cu ochii negri, cu înfățișarea nobilă, pe care visa să și-o facă tovarășă de viață, era atunci gândul tainic al singurătății lui.

Dimineața la opt, vaporul din Patras își arunca ancora. Bărcile zacynthiene, încărcate cele mai multe cu flori și fructe, — la fel de frumoase și parfumate amândouă, — îl înconjură, și printre cei dintâi, se suiră pe punte un domn cu un tânăr.

Anghelos Marinis recunoscuse pe unchiul său și-și ghici vărul.

— Domnul Sandris?...

— Anghele!...

Domnul Sandris îl strânse la pieptul lui lat și-l sărută. Un zâmbet grav, părintesc, emoționat i se revărsase pe figură, cel pe care-l știa și de care își aducea aminte Anghelos din anii aceia. Nu s'a schimbat deloc unchiul. Numai barba blondă a început să-i albească. Și același costum împrestrițat cu pătrățele, aceeași cască albă în cap, cu căptușeala verde, și lanțul de aur la haina strâmtă și bine încheiată, același.

Domnul Alfredos Sandris era de origine engleză. Dovadă corpul herculean și culorile lui fragede. Numele însă și-l elenizase cu timpul ca și familia. Nu mai era nici *Sanders*, nici supus englez, nici chiar protestant. Ce-i dreptul, obișnuia să-și radă mustața, — dar nu era singurul zacynthian de pe vremea aceea care mai păstra acest vechiu obicei.

După ce-și sărută și vărul, Anghelos stătu să-l admire. Ce frumos, ce grațios flăcău era! La făptură Mimis Sandris semăna cu tatăl său; avea însă trăsăturile regulate ale mamei. Impreunarea celor două feluri de sânge făcuse și aici minunea. Blond-castaniu, alb-roșcat, de un albastru adânc, fraged, efebul avea toată vioiciunea și mândria rasei anglosaxone, unită cu toată armonia liniilor și mlădierea elenă. De șaisprezece ani, și părea de douăzeci. Dar iarăș părea și de zece. Fiindcă din toată acea vigoare bărbătească, picura o grație, o dulceață, ceva copilăresc, fraged, curat. Mai ales buzele plastice de cireș, veșnic întredeschise, — de ai fi zis că nu le lasă să se închidă năsuțul gingaș, care parcă năzuia mereu în sus, — dăruiau feței mici de puf o expresie cu adevărat eterică.

«Dacă-i seamănă soră-sa, — gândi Anghelos, — zău, trebuie să fie o fată tare frumoasă». Și cu

gândul acesta, miroși încântat un buchețel de rezeda pe care i-l dăduse Mimis.

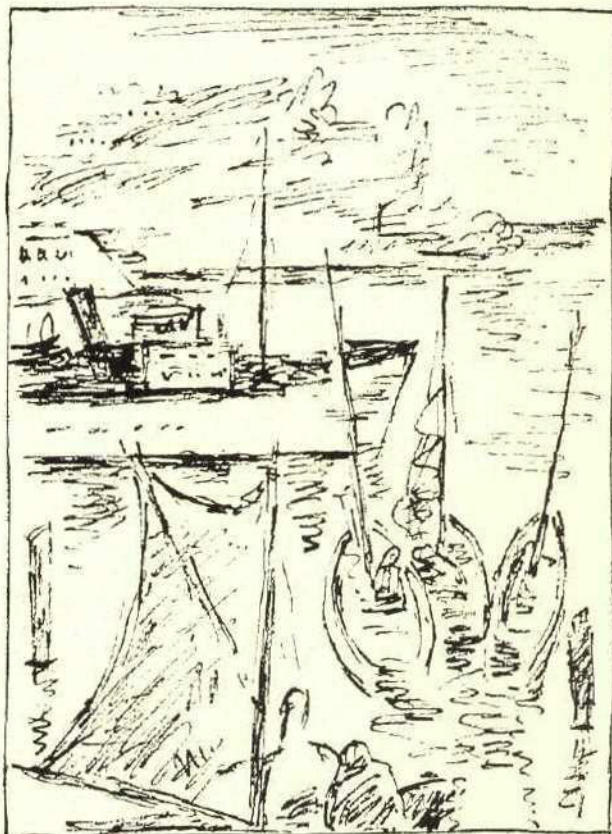
Debarcară. La cheu aștepta trăsura domnului Sandris. Incărcară geamantanele, se suiră și porniră spre Stânca Roșie. Peste vreo douăzeci de minute, — nici n'au înțeles când trecuse timpul cu schimbul nesfârșit de vorbe, — se arătă acoperișul vilei, niște piramide gălbui după măslinii unui delușor.

Pământul începuse să se roșească. În livezile de măslini, dela un capăt până la altul, pământul părea roșu ca stropit de sânge. Cu cât înainta trăsura, cu atât roșeața se înviora. Și câte trele culorile aceluși colț de natură, roșul pământului, argintiul-verzui al măslinului și albastrul adânc al cerului, deșteptau în sufletul lui Anghelos o amintire zacynthiană din cele mai puternice.

— E minunată natura voastră! zise către unchiul său.

— De aceea stăm și noi aici tot timpul anului, răspunse domnul Sandris.

— Intotdeauna îmi aduceam aminte de această natură dulce cu armonia culorilor și a liniilor. Are

Dimineața la opt, vaporul din Patras își aruncă ancora

lumină, seninătate și mister. Îmi place să cred că așa trebuie să fie și pe Muntele Măslinilor... Odinioară, când venisem aici și cutreeram livada de măslini, mi s'a părut de multe ori că dacă am să mă întorc am să văd de departe pe Cristos cu discipolii lui. Dar un Cristos, așa cum îl zu-

grăviți voi aici în bisericile voastre: blond, cu ochii albaștri, cu tunică roșie și cu mantie albastră...

Domnul Sandris zâmbi fără să răspundă. Și Mimis se întoarse către pădurea de măslini, ca și cum ar fi vrut să descopere în adâncimile tainice, vedenia.

Acum trăsura suia încet, încet dealul. Colina depărtată rămăsese în urmă și la o deschizătură triunghiulară se văzu o bucată de mare care ai fi zis că năzuia spre cer.

— Vraje! strigă Anghelos.

Mimis, care-i ședea în față, se ridică și se întoarse cu totul ca să vadă marea înainte. Și deodată strigă:

— Fotini!

— Unde e? zise domnul Sandris. A venit până aici?

Din fundul aleei înguste, Fotini alerga, cu capul gol, înaintea trăsorii. Anghelos se aplecă să vadă. Și văzu un vârtej de păr auriu și de rochii albe-albăstrui.

Fotini i-a ajuns, și trăsura se opri. Anghelos văzu atunci doi ochi mari, albaștri, zâmbitori, cătând curioși, o figură mică și lunguiață, o gură obosită...

— Sue-te! zise domnul Sandris și deschise porțița.

Fotini se agăță de trăsura băiețește, dădu mâna lui Anghelos și murmură, — din pricina alergăturii nu putea să vorbească:

— Bine ați venit!

Tânărul, luând mâna verișoarei, o trase la piept și o sărută călduros pe frunte. Ea însă, ca să-i întoarcă sărutarea, îi căută buzele și schimbară un sărut repede pe gură. Apoi, obosită mereu și bucuroasă, se așeză în fața lui, lângă Mimis, și trăsura porni.

«Păcat, se gândi Anghelos, nu-i seamănă fratelui ei!».

Intr'adevăr, la întâia vedere, nu părea să-i semene prea mult. Deoarece culorile erau deosebite. Mai deschis albastrul ochilor, mai auriu blondul părului, mai mată, aproape ca de grâu albeața și mai vișinii, mai șterși obrajii fetei. Iar forma ei destul de deosebită, rotunjimea mai plină, trăsăturile mai pale, mai lunguețe. Dar tipul familiei era același, iar dacă te uitai mai bine, constatai că frații se asemănau ca niște frați. Tot așa de bine făcută, puternică și plină de sevă, năvălită de o viață precoce era și fecioara. Cei șaptesprezece ani erau trădați numai de rochia scurtă, copilărească, de casta naturaleță a felului de a fi, de seninătatea nevinovată a privirii și de nebunia de o sonoritate argintie a râsului ei.

Era frumoasă? Da, fără îndoială. Dar Anghelos se uita când la ea, când la Mimis și mărturisea în sine că adolescentul era mai frumos decât fecioara.

— Repede, Niònio! strigă Fotini vizitiului. Mână mai repede!

Și îndată, întorcându-se la Anghelos, urmă:

— Mama, știți, abia așteaptă să vă vadă... Inchipuți-vă, a vrut să vie cu mine. Și am pornit-o amândouă cu gândul să vă așteptăm la izvor. Eu însă am luat-o la fugă și n'a mai încercat să mă ajungă din urmă!

— Va să zică, tu erai cea mai nerăbdătoare, zise Anghelos.

— Se poate, zise Fotini și-și mușcă buza cu zâmbet. Cum ați petrecut în timpul călătoriei?

— Minunat. Vremea era așa de frumoasă, marea așa de lină încât n'am putut să stau de loc în cabină.

— Așa? Și eu mă temeam, fiindcă vremea nu s'a înseninat încă de tot. Alaltăeri am avut aici o furtună groaznică.

— Cum! sunt și pe aici furtuni? se miră Anghelos.

— O, și încă ce furtuni! Când încep ploile ne închidem în casă cu zilele. Dar vânturile? Când aud jos marea mugind și când se sgudue casa ca de cutremur, mi se pare că mă aflu în corabie pe furtună...

— Nu, zău! Ai călătorit vreodată?

— O, da! La Patras... Corcyra... Brindisi... De-acolo înainte însă tot pe uscat. Acum doi ani când tata mă luase cu el în Italia...

— Așa? Dar Atena...

— N'o cunosc... ce păcat! Mă luați cu d-voastră când vă duceți? Știți, există un proiect... Nu-i așa, papa?

— De ce nu? zise domnul Sandris. Dacă am avea pe cineva care să te aducă înapoi.

— Anghelos! zise Fotini. E greu?

— Ba de loc, zise tânărul. Dacă vine și Mimis, eu nu mai e nevoie să mă întorc.

— Bravo! strigă Fotini și bătu cu bucurie din palme. S'a făcut. Are să vie și Mimis cu noi și ne întoarcem împreună!

— Unde ar fi pomana aia! zise Mimis uitându-se în ochii tatălui său.

Anghelos în tot timpul convorbirii trăgea cu coada ochiului la picioarele Fotiniei. Gambele ei îl impresionaseră din întâia clipă când sărise ușoară în trăsura. Fiindcă purta rochie scurtă, — o rochie simplă de pânză cu dungi, albe și albastre, cu crețuri până jos, deschisă la gât, garnisită cu dantele de Creta, — picioarele i se vedeau aproape până la genunchi. Mai întâiu, într'un pantof de culoarea pielei, un picioruș elegant, — apoi glesna foarte delicată, pe care puteai s'o încingi cu două degete, și de aci în colo gamba, grasă, cu frumoase curbe și cu un fus a cărui carne turnată o strângea cu greu ciorapul alb de mătase, întins de ziceai că acum crapă. Anghelos o privea, o urmărea cu fiecare așezare ce schimba, fiindcă trupul Fotiniei era foarte neastâmpărat, și își mărturisea în sine că niciodată nu văzuse un picior mai bogat și mai armonios.

Dar se gândea totodată că rochia verișoarei sale era prea scurtă pentru o astfel de timpurie desvoltare.

Puțin după aceea trecură pe la izvor. Apa care curgea neîncetat se revărsa din basinul de piatră și forma ici, colo șanțulețe și mici lacuri, — oglinzi în care se răsfrângeau copacii și cerul. Toată întinderea era umedă, umbrită și înverzită de frunzișuri și de mușchi; și simțea deodată o răcoare în căldura aceea primăvărată.

— Vă mai aduceți aminte de izvorul nostru? întrebă Fotini.

— Ba bine că nu! zise Anghelos. Mi-aduc aminte chiar cum a secat într'o zi tocmai când îmi apropiasem gura de robinet ca să beau. Și-mi era tare sete atunci, și alergasem s'ajung mai repede, parcă presimțisem...

— Curios de tot... murmură Fotini pe gânduri.

— Iar pentru mine de neuitat. Imi făcuse o așa de adâncă impresie!

— Ei, ce crezi? zise atunci domnul Sandris. Doi ani aproape izvorul a rămas sec. Pe urmă apa a venit iar singură.

— Cum asta?

— Nici eu nu știu!

Fotini continua să privească pe Anghelos sceptică. Poate că își zugrăvea în închipuire imaginea curioasă și fatală de care auzise. Și tânărul descoperise o expresie, care cu câteva clipe înainte i se părea cu neputință. Trăsăturile ei se liniștiră. Ochii, nemișcați, deschiși mari, aveau seninătatea albastră-verzuie a micului lac. Și frumusețea fecioarei în extaz era acum mai curată, mai vie, mai luminoasă.

— Nu-i tocmai urâtă, se gândi Anghelos, — și se miră cum de n'a observat asta dela început.

Dar a ținut numai câteva clipe. Cu o mișcare de cap bruscă și frumoasă, cu o clipire iute de ochi, Fotini își reveni și, când își redeschise ochii, erau înnecați de zâmbete și raze.

— Nici până la izvor n'a isbutit să ajungă mama.

Urcușul înainta până la colțul rotunjit, unde se afla izvorul. De-acolo drumul cotea la stânga, mai larg, mai drept, mărginit cu platanii și ieșea deodată în piața mică, pe platoul neted unde domina vila de o construcție solidă a d-lui Sandris, cu parcul bogat și chioșcul elegant în mijloc.

Doamna Sandris ieși afară pe poarta de fier și primi în brațe pe Anghelos îndată ce se scobori din trăsură.

Tânărul își revedea mătușa sincer emoționat. Ii aducea aminte de tatăl său. Dar era și o femeie plăcută, de viață, nobilă, cu un aer de măreție naturală, care însufla respect și încredere totodată. Lângă dânsa Anghelos părea un copil și simțea o siguranță și o libertate atât de mare, câtă nu găsea în preajma altor rude. Pe vremea ei doamna Sandris trebuie să fi fost și frumoasă. Dar în ul-

timii ani se îngrășase peste măsură, și liniile ei își pierduseră grația și înălțarea.

Mătușa și nepotul vorbeau, vorbeau nesfârșit. Se opreau amândoi la fiecare pas în antreu, la ușă, pe coridoare, vorbind, și le-a trebuit zece minute ca să ajungă în sufragerie. Fotini, care o luase înainte,

Fotini

îi chema dinăuntru nerăbdătoare: «Dar veniți odată!». Trebuia să stea la masă. Domnului Sandris îi era tare foame, iar lui Mimis și mai tare. Când au intrat doamna Sandris și Anghelos, amândoi erau înlăcrămați. Vorbiseră de răposatul... Domnul Sandris se făcu serios, fără să scoată un cuvânt. Fotini și Mimis schimbă o privire de curiozitate copilărească.

Se așezară la masă. Cafea cu lapte, pesmeți cu stafide, unt de Milano, fragi și smochine minunate. Incepură să mănânce, — nimeni nu mai plângea, — și spuneau glume. Fotini, cu o stângăcie grațioasă, întindea unt pe felii de pâine pentru vârul ei și-i alegea smochinele cele mai coapte. Mânca însă și ea cu nemiluita. Anghelos nu fără mirare observă că era tare mândăcioasă. Și i-o spuse râzând:

— Greșiți, d-le, protestă Fotini. Vă așteptam să bem împreună cafeaua, am întârziat o oră după obicei și natural mi-e foame... Pe urmă vedeți, bucuria...

Dar se gândea totodată că rochia verișoarei sale era prea scurtă pentru o astfel de timpurie desvoltare.

Puțin după aceea trecură pe la izvor. Apa care curgea neîncetat se revărsa din basinal de piatră și forma ici, colo șanțulețe și mici lacuri, — oglinzi în care se răsfrângeau copacii și cerul. Toată întinderea era umedă, umbrită și înverzită de frunzișuri și de mușchi; și simțea deodată o răcoare în căldura aceea primăvărată.

— Vă mai aduceți aminte de izvorul nostru? întrebă Fotini.

— Ba bine că nu! zise Anghelos. Mi-aduc aminte chiar cum a secat într-o zi tocmai când îmi apropiasem gura de robinet ca să beau. Și-mi era tare sete atunci, și alergasem s'ajung mai repede, parcă presimțisem...

— Curios de tot... murmură Fotini pe gânduri.

— Iar pentru mine de neuitat. Îmi făcuse o așa de adâncă impresie!

— Ei, ce crezi? zise atunci domnul Sandris. Doi ani aproape izvorul a rămas secat. Pe urmă apa a venit iar singură.

— Cum asta?

— Nici eu nu știu!

Fotini continua să privească pe Anghelos sceptică. Poate că își zugrăvea în închipuire imaginea curioasă și fatală de care auzise. Și tânărul descoperise o expresie, care cu câteva clipe înainte i se părea cu neputință. Trăsăturile ei se liniștiră. Ochi, nemișcați, deschiși mari, aveau seninătatea albastră-verzuie a micului lac. Și frumusețea feicioarei în extaz era acum mai curată, mai vie, mai luminoasă.

— Nu-i tocmai urâtă, se gândi Anghelos, — și se miră cum de n'a observat asta dela început.

Dar a ținut numai câteva clipe. Cu o mișcare de cap bruscă și frumoasă, cu o clipire iute de ochi, Fotini își reveni și, când își redeschise ochii, erau înnecați de zâmbete și raze.

— Nici până la izvor n'a isbutit să ajungă mama.

Urcușul înainta până la colțul rotunjit, unde se afla izvorul. De-acolo drumul cotea la stânga, mai larg, mai drept, mărginit cu platani și ieșea deodată în piața mică, pe platoul neted unde domina vila de o construcție solidă a d-lui Sandris, cu parcul bogat și chioșcul elegant în mijloc.

Doamna Sandris ieși afară pe poarta de fier și primi în brațe pe Anghelos îndată ce se scoborî din trăsură.

Tânărul își revedea mătușa sincer emoționat. Ii aducea aminte de tatăl său. Dar era și o femeie plăcută, de viață, nobilă, cu un aer de măreție naturală, care însufla respect și încredere totodată. Lângă dânsa Anghelos părea un copil și simțea o siguranță și o libertate atât de mare, câtă nu găsea în preajma altor rude. Pe vremea ei doamna Sandris trebuie să fi fost și frumoasă. Dar în ul-

timii ani se îngrășase peste măsură, și liniile ei își pierduseră grația și înălțarea.

Mătușa și nepotul vorbeau, vorbeau nesfârșit. Se opreau amândoi la fiecare pas în antreu, la ușă, pe coridoare, vorbind, și le-a trebuit zece minute ca să ajungă în sufragerie. Fotini, care o luase înainte,

Fotini

îi chema dinăuntru nerăbdătoare: «Dar veniți odată!». Trebuia să stea la masă. Domnului Sandris îi era tare foame, iar lui Mimis și mai tare. Când au intrat doamna Sandris și Anghelos, amândoi erau înlăcrămați. Vorbiseră de răposatul... Domnul Sandris se făcu serios, fără să scoată un cuvânt. Fotini și Mimis schimbă o privire de curiozitate copilărească.

Se așezară la masă. Cafea cu lapte, pesmeți cu stafide, unt de Milano, fragi și smochine minunate. Incepură să mănânce, — nimeni nu mai plângea, — și spuneau glume. Fotini, cu o stângăcie grațioasă, întindea unt pe felii de pâine pentru vărul ei și-i alegea smochinele cele mai coapte. Mânca însă și ea cu nemiluita. Anghelos nu fără mirare observă că era tare mândăcioasă. Și i-o spuse râzând:

— Greșiți, d-le, protestă Fotini. Vă așteptam să bem împreună cafeaua, am întârziat o oră după obicei și natural mi-e foame... Pe urmă vedeți, bucuria...

Și sfârși cu o grimasă aproape ironică. Anghelos se simți oarecum strâmtorat. Așa dar cu adevărat nu i-a făcut nici cea mai mică bucurie venirea lui? Ce strașnică sinceritate!

Se uita la ea cum mânca. Avea niște mișcări repezi la mestecat și la sorbit, care îi metamorfozau obrăjorul, însă fără să-l urâțească. Și când râdea, se deschideau două gropițe în obraji strânși și grăsulii, de culoarea și cu puful feței de piersică, — două gropițe atât de adânci, atât de curioase și atât de bine fixate, încât Anghelos începu s'o facă înadins să râdă, ca s'o privească.

După gustarea de dimineață, domnul Sandris, cu părere de rău, a fost nevoit să-i părăsească. Trebuia să se întoarcă în oraș. Dimineața întregă, regulat, o punea la dispoziția afacerilor lui comerciale. La unu după amiază se întorcea la Stânca Roșie, iar după masă se îngrijea de-ale moșiei sau era liber să petreacă în familie. Tot anul îl întrebuițau afară, la țară. Gurile rele spuneau că întâii ani după căsătorie era grozav de gelos pe sotia lui, și ca să nu aibă bănueli o retrăsese la Stânca Roșie departe de orice pericol și ispită a orașului. Gurile mai rele chiar șopteau cum că în adevăr doamna Sandris, în tinerețea ei, săvârșise cândva o oarecare greșală și că acea îngrădire fusese pedeapsa. . . Dacă e adevărat sau nu, n'am câștiga nimic să verificăm. Un lucru e sigur, că astăzi la Stânca Roșie domnea armonia și că toți cei de-acolo erau atât de mulțumiți, cât pot fi

niște oameni buni cari au puțința să trăiască fără grijă într'un colț frumos de țară.

— Și Mimis? . . . nu se duce la școală? întrebă Anghelos în timp ce domnul Sandris pleca singur cu trăsura.

— Astăzi, de dragul d-voastră, a tras la fit, se grăbi s'o ia înainte Fotini. Acum să ieșim câte și trei, ca să vedeți moșia. Sau sunteți obosit și preferați să vă odihniți?

— Ași, de loc! zise Anghelos. Numiți d-voastră călătorie dela Patras până aici, pe o astfel de mare liniștită? Am dormit în vapor dela două până la șapte și jumătate.

— Atunci bine, mergem. Pe mama n'o puneți la socoteală. Când e vorba de așa ceva, știți, e cam lasă-mă să te las.

Și în adevăr, doamna Sandris se așezase în jețul ei și părea o masă greoaie. Ii pierise toată vioiciunea pe care o arătase o clipă la început, și ca și cum spusese dintr'odată tot ceea ce avea de spus, ai fi crezut că-i era lene să și vorbească. Dar un zâmbet larg, plin de mulțumire și bunătate îi lumina fața rotundă cu gușa mică și dădea din cap cu ochii întredeschiși și cu dragoste părintească la cuvintele fetei ei.

GRIGORIOS XENOPOULOS

(Urmează)

din grecește de Anton Mistachide

desene de I. Teodorescu-Sion